

AD CARDINALITIAM.

QVAESTIO MEDICA, MATVTINIS AGITANDA DISPVTATIONIBVS, IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XX. FEBRVARII, MAGISTRO NICOLAO PIETRE DOCTORE MEDICO MODERATORE.

477

An pisces saxatiles euchyini?

ALIMENTORVM & medicamentorum dissimilis est ratio. Hominis $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ sustentant alimenta; casum & occasum moliantur medicamenta. Ab illis tamen pernicies, ab his salus persepe pendet: vt in vtroque genere sint quædam bona, sint quædam mediocria, sint mala plura. Alimentorum potiora sunt euchyma, illa præcipue quorum substantia pura & sincera est omninoque alibilis, vt si accesserint optima temperies, summa materiæ moderatio, alimenta omnibus numeris absoluta iudicentur. Sua sunt rusticis & duris hominibus euchyma, vrbani & mollibus sua, pituitosis alia, biliosis alia. Cæpæ, porra, succi prauitatem deponunt elixatione: eâ ipsâ boleti fiunt innoxij, vt non ex alimentis solum substantia, sed ex illius etiam præparatione, itemque ex hominis diathesi & conditione æstimanda sint euchyma.

EX optimo succo procreatur optimus sanguis. Alibilis ille nulla bile pituitaue perfunditur. Temperies tamen illius varia, consistentia multiplex, calidior, frigidior, tenuior, crassior. Omnium consensus conspirans euchymiam facit, diuulsus cacochymiam. Bonum gignunt sanguinem euchyma, nec etiam temperata, crassa quoque & viscida, tenuia item & friabilia, si illa probe ventriculus & iecur confecerint. Magnum concoctionis momentum ad succi bonitatem. Vt autem prima sic præcipua est quæ fit in ventriculo concoctio.

PISCES non omnes in aquis degunt. Plerique in terra versantur & viuunt. Nonnulli etiam effodiuntur. Aquatiliam alij mare, alij fluuios, alij stagna incolunt. In mari altissimo demersi pisces pelagij appellantur; qui ad litora errant, litorales: qui in saxis stabulantur, saxatiles dicuntur. Illi fluuios etiam & stagna frequentant: hi vero in mari versantur perpetuo, quo alluuntur quidem, non aluntur, (nec enim aqua nutrit) quippe musco, fūco marino (qui malæ galga esse creditur) cæterisque herbis & radicibus, succi laudabilis duntaxat, vescuntur, nec alimenta mutant vnquam. Plures censentur saxatiles. Habentur præcipui scarus, merula, turdus, iulia, phuca, perca. Primas tenet scarus: secundus à scaro turdus: illi quoque proxima est merula: tertium obtinent locum, iulia, phuca, perca: præstant tamen omnes substantiæ bonitare, carne tenera & molli coquuntur perfacile, sanguinem temperatum, consistentiâ mediâ, progignunt.

SAXATILIS sunt notæ pisces, qui cibis aluntur euchymis & in aquis versantur puris. Quò purior aqua & succi melioris cibus, eò salubriores pisces. Excellunt marini, præcipue pelagij. Illis haud multò inferiores fluuiatiles, maximè si fluuius limpidus sit & aquilonius, concitato feratur cursu nec populolas alluat vrbes. Neque dampnandi stagnales, si immensa sint stagna, in quæ mare vel fluuius confluat, non torpeant, sed vnda impellat vndam. Lacustres truttæ (quæ veterum troctæ non sunt) fluuiatilibus maiores, suauiores. Celebrantur cyprini, lucij, eperlani, qui in sequana viuunt. Raia, (cuius iecur hepaticosæque iuuat atque iecur lupi) auratæ, rubellionis, scombri, ipsius quoque harengi (qui veteribus notus non fuit) succus haud malus: draconis verò, rhombi, soleæ, optimus.

SALVBERRIMI quidem saxatiles, at nutriunt non multum: vt rusticis, athleticis, & quibus corporis benè habitus potius quam valetudinis cura est, ex vsu esse nequeant. Salutares illi duntaxat optimè constitutis, senibus, quibus tenuis & infirma est valetudo, denique ægris. Apparantur fricturâ, asilatione, elixatione. Frixi salubriores & suauiores. Elix tamen merula febricitatibus habetur saluberrima. Perca (a qua dissidet plurimum fluuiatilis) tosta, lautissima. Neque aromatis, garo, (quod ex anchellis paratur præstantissimum) saxatilibus concilianda gratia, cum ipsi per se iucundissimè sapiant & succo præstant perbono.

Ergo pisces saxatiles euchyini.

Asserebat Lutetiæ Franciscus Guenault Parisinus, A. R. S. M. DC. XIV.

